

17 czerwca 2015

Liczą się nasze dzieci

W 2014 r. województwo świętokrzyskie zamieszkiwało 215,2 tys. dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat, które stanowiły więcej niż 1/6 ogółu mieszkańców. W porównaniu do 1995 r. liczebność tej grupy zmniejszyła się o 70 %.

Podstawowym czynnikiem determinującym liczebność naszej populacji są urodzenia. W 2014 r. zarejestrowano ich 10,8 tys., z czego ponad połowę stanowili chłopcy. Miesiącami, w których kobiety najczęściej zostawały mamami był lipiec oraz wrzesień, rzadziej listopad. Co 6 dziecko rodziło się w środę. Najczęściej dzieci pojawiały się jako pierwsze lub drugie w rodzinie, podczas gdy na początku lat 90-tych - miały już co najmniej jedno rodzeństwo. Kobiety odkładały w czasie decyzję posiadania dziecka. W 2014 r. matkami zostawały najczęściej kobiety w wieku 25-29 lat (35,8% urodzeń żywych). Przeciętnie na każdą mieszkankę województwa w wieku 15-49 lat przypadało 1,2 dziecka, podczas gdy wielkość optymalna, gwarantująca zastępowalność pokoleń wynosi co najmniej dwoje dzieci. Z roku na rok zwiększa się również wiek rodzących mam. Średni wiek kobiet rodzących dziecko w 2014 r. wyniósł 29,2 lata. Zdecydowana większość dzieci (ponad 80%) przyszła na świat w

rodzinach tworzonych przez prawnie zawarte związki małżeńskie. Systematycznie rośnie jednak odsetek urodzeń pozamałżeńskich. W 2014 r. ze związków takich rodziło się blisko co piąte dziecko. W miastach udział dzieci i młodzieży w ogólnej populacji wyniósł 15,5%, na wsi z kolei ponad 18%. Różnica ta jest wynikiem wyższej dzietności kobiet mieszkających na wsi. Wśród dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat występuje liczebna przewaga chłopców. Na 100 chłopców przypadało 95 dziewcząt, podczas gdy ogólny współczynnik feminizacji dla województwa wyniósł w 2014 r. - 105. Najliczniejszą grupę wśród dzieci tworzyli uczniowie szkół podstawowych (7-12) było ich 68,7 tys.

Najnowsza prognoza ludności zakłada, że w 2050 r. liczba dzieci i młodzieży w wieku (0-17 lat) zmniejszy się o przeszło 90 tys., to tak jakby zniknęła połowa populacji Kielc, a na świat przyjdzie zdecydowanie mniej dzieci (spadek o 4,6 tys.).

W wyniku rozwodów około 1,6 tys. nieletnich dzieci (w wieku poniżej 18 lat) pozostało poza pełną rodziną. W miastach intensywność rozwodów jest prawie dwukrotnie wyższa niż na wsi. Przeciętnie więc na 10 rozwodów małżeństw z dziećmi przypadało 6 dzieci.

W naszym regionie notowana była najniższa umieralność dzieci w grupie 1-14 lat (poniżej 7 zgonów na każde 100 tys. dzieci). Stałemu spadkowi umieralności dzieci i młodzieży towarzyszy trend malejącej umieralności niemowląt. Województwo świętokrzyskie należało do grupy trzech województw (małopolskie i pomorskie), w których zarejestrowano najmniejszą liczbę zgonów dzieci w wieku poniżej 1 roku życia. Obserwowany spadek umieralności w pozytywny sposób rzutuje na wzrost średniej długości trwania życia. Urodzona w 2014 r. dziewczynka ma szansę dożyć wieku 82,1 lat, natomiast chłopiec - 73,8. Oznacza to dłuższe życie w stosunku do tego, jakie było przewidywane dla dzieci, które urodziły się w 1995 r. - trwanie życia dla chłopca wydłużyło się o 5,5 lat, a dla dziewczynki o prawie 5 lat. Czynnikiem stymulującym ogólną dynamikę rozwoju ludności oraz rozmieszczenie terytorialne są migracje. W 2014 r. osoby w wieku 0-19 lat stanowiły przeszło 1/5 ogółu migrantów. Migracje dzieci do 14 roku życia związane były zwykle ze zmianą miejsca zamieszkania całej rodziny. Młodzież natomiast - zwłaszcza w wieku powyżej 17 lat - zwykle zmieniała miejsce zamieszkania w związku z kontynuacją nauki, usamodzielnieniem się, połączonym często z założeniem rodziny.

Dzieci są naszą inwestycją w przyszłość, dlatego tak ważne jest zapewnienie im właściwej opieki i podejmowanie takich działań w różnych sferach naszego życia, które zmniejszą skutki zmian demograficznych zachodzących obecnie i prognozowanych w przyszłości.